Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
MO30/E25.002078

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 15 september 2025
Onderwerp Intentieovereenkomst toekomstbestendig nieuwkomersonderwijs voortgezet onderwijs

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren we u over de intentieovereenkomst toekomstbestendig nieuwkomersonderwijs voortgezet onderwijs.

Aanleiding
Het nieuwkomersonderwijs in Nijmegen wordt op dit moment door twee schoolbesturen georganiseerd, te weten:

- Conexus voor het Primair Onderwijs op de locatie Bloemberg voor de leerlingen wonend in Nijmegen.
- voCampus voor het Voortgezet Onderwijs op drie verschillende locaties (Pontem 1 tot en met 3) voor de regio Nijmegen.
- voCampus in samenwerking met het ROC Nijmegen voor 16+ leerlingen voor de regio Nijmegen.

De gemeente heeft samen met deze twee schoolbesturen Conexus en voCampus onderzocht op welke wijze het nieuwkomersonderwijs toekomstbestendig kan worden.

<u>Probleemanalyse</u>
De voortdurende vluchtelingenstroom en de oorlog in Oekraïne zorgden de afgelopen jaren voor een toename van het aantal kinderen en jongeren waarvoor een plek in het onderwijs moest worden gevonden. De eerste een à twee jaar van dat onderwijs vindt plaats in een internationale schakelklas (ISK) waar het accent ligt op verwerving van de Nederlandse taal en burgerschap.
Het ISK-onderwijs van het Voortgezet Onderwijs regio Nijmegen heeft op dit moment te maken met wachtlijsten door een tekort aan onderwijsplekken voor het aantal leerlingen dat zich aanmeldt. Dit tekort ontstaat door een gebrek aan leerkrachten én doordat de huidige gebouwen te klein zijn voor het aantal leerlingen.

We zien de laatste jaren grote schommelingen in het aantal aanmeldingen voor ISK onderwijs voornamelijk bij grote crises (denk aan: Syrië, Afghanistan en Oekraïne). Onder grote druk wordt dan noodopvang gerealiseerd in de gemeente Nijmegen en de regiogemeenten. Tijdens deze crisissituaties is het aantal leerlingen (tijdelijk) veel hoger. Onder hoge druk wordt gezocht naar extra locaties om het onderwijs te verzorgen. Het vinden van beschikbare en geschikte locaties in Nijmegen en de regio is een grote en tijdrovende opgave. En het geschikt maken van deze locaties is door de urgentie extra kostbaar, ook omdat de dan beschikbare (vrije) locaties vaak achterstallig onderhoud hebben. Ze staan niet voor niets leeg.
De verwachting is dat ook de komende jaren de vraag naar ISK-onderwijs groot zal blijven. Daarom is het belangrijk om een duurzame en structurele oplossing te vinden voor de huisvesting en organisatie van het ISK-onderwijs; goede huisvesting is een voorwaarde voor goed onderwijs.

Plan
Het college is samen met de onderwijspartners van plan om voor zowel het PO als het VO onderwijsgebouwen te realiseren die (tijdelijk) verkleind of uitgebreid kunnen worden. Uitbreiding wordt daarbij gerealiseerd door het plaatsen van tijdelijke units (klaslokalen) aan het bestaande gebouw. Ook moet het mogelijk zijn om de capaciteit (tijdelijk) te verkleinen en het deel van het gebouw dat niet gebruikt wordt, in te zetten voor andere functies. Daarbij kan gedacht worden aan (tijdelijke) verhuur aan andere onderwijs- of maatschappelijke instellingen.

Door beide schoolbesturen is er een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, waarbij verkleining of uitbreiding van het schoolgebouw een randvoorwaarde was. Deze onderzoeken hebben geresulteerd in een locatiekeuze voor het PO en VO en een keuze voor realisatie van het schoolgebouw:

1. **Primair Onderwijs**
   Uitbreiding van de (huidige) locatie Bloemberg aan de Zellersacker 1103. De basiscapaciteit van de Bloemberg omvat ruimte voor 176 leerlingen en het is wenselijk om met twee klaslokalen (tijdelijk) te kunnen uitbreiden.
2. **Voortgezet Onderwijs**
   Nieuwbouw voor het Pontem College op de (uni)locatie Hatertseweg 404.
   De basiscapaciteit van het Pontem College bedraagt 400 leerlingen. De school is in te krimpen en uit te breiden met 200 leerlingen, dus voor minimaal 200 leerlingen en maximaal 600 leerlingen.

Met de intentieovereenkomst voor het voortgezet onderwijs gaan we samen onderzoeken onder welke condities, randvoorwaarden en financiële afspraken het verkleinen en vergroten van een schoolgebouw mogelijk is. Ook zetten we de gesprekken met het primair onderwijs voort om te onderzoeken wat voor het primair onderwijs nodig is om dit te realiseren.

Met realisatie van deze schoolgebouwen wordt op structurele wijze voldaan aan de zorgplicht onderwijshuisvesting voor nieuwkomers. In de intentieovereenkomst wordt

onderscheid gemaakt tussen zaken waarover partijen (gemeente en schoolbestuur) het al eens zijn en zaken die nog nader moeten worden uitgezocht of (uit)onderhandeld.

De intentieovereenkomst draagt bij aan de volgende doelen uit de doelenboom:
We hebben voor kinderen en jongeren duurzame, moderne en toegankelijke onderwijsgebouwen.

Argumenten voor de intentieovereenkomst

1. Intentieovereenkomst in lijn met de overeenkomst doordecentralisatie onderwijshuisvesting
   De wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting is geregeld in de Wet Primair Onderwijs, de Wet Voortgezet Onderwijs en de Wet op de Expertisecentra. Aan de zorgplicht wordt vormgegeven door de Verordening Voorziening huisvesting onderwijs gemeente Nijmegen 2015. Genoemde wetten bieden de mogelijkheid om op lokaal niveau geheel eigen (privaatrechtelijke) afspraken te maken over de onderwijshuisvesting; de zogenaamde doordecentralisatie. Hiermee stelt de gemeente het schoolbestuur in staat zelfstandig zorg te dragen voor adequate huisvesting van de onder hen vallende scholen. Dit gebeurt door het beschikbaar stellen van een jaarlijkse vergoeding, eventueel eenmalig aangevuld met maatwerk. De Raad heeft op 19 december 2007 besloten tot doordecentralisatie van een groot deel van de onderwijshuisvesting aan schoolbesturen, zo ook met Conexus en met voCampus. Door de grote schommelingen in leerlingenaantallen is het voor beide schoolbesturen moeilijk om kwalitatief goed onderwijs inclusief onderwijshuisvesting voor nieuwkomers te organiseren. Met deze afspraken is het mogelijk een duurzame en structurele oplossing te vinden voor de huisvesting en organisatie van het nieuwkomersonderwijs.
2. Toekomstbestendig schoolgebouw en maatschappelijke bijdrage voCampus
   Stichting voCampus is een maatschappelijke organisatie en vervult een belangrijke rol door het geven van voortgezet onderwijs aan jongeren in Nijmegen en de regio. Met de plannen wordt de onderwijshuisvesting voor nieuwkomers toekomstbestendig gemaakt.
3. Toekomstbestendig maken nieuwkomersonderwijs niet mogelijk zonder aanvullende afspraken
   Stichting voCampus is een financieel gezond schoolbestuur, maar kan door de grote schommelingen in het aantal nieuwkomers de onderwijshuisvesting voor deze groep leerlingen niet toekomstbestendig maken. De onderwijshuisvesting wordt gefinancierd op basis van het aantal aanwezige leerlingen. Door de grote schommelingen de afgelopen jaren is dit een te onzekere financieringsstroom om voor 40 jaar te investeren in onderwijshuisvesting. We onderzoeken met deze intentieovereenkomst samen wat nodig is om deze risico's draagbaar te maken en te verkleinen.

Risico's/kanttekeningen

Leerlingenaantallen

We hebben zo goed mogelijk een schatting gemaakt van de leerlingenaantallen. Hierbij hebben we gekeken naar het verleden, de huidige taakstelling met betrekking tot

statushouders/nieuwkomers en de landelijke verwachtingen. Dit laat onverlet dat er altijd weer een crisis ergens in de wereld kan ontstaan die zorgt voor grote schommelingen en waarin het huidige plan niet voorziet.
Bij een crisissituatie is de verwachting dat er dan extra SPUK-gelden (Specifieke Uitkering) ter beschikking komen om extra onderwijshuisvesting (lees:(tijdelijke) uitbreiding schoolgebouw met units) te financieren.

Investeringsraming
Voor het realiseren van het toekomstbestendig maken van het nieuwkomersonderwijs zal bij het programma Onderwijs een extra investering worden voorgesteld bij de begroting 2026-2029. Het bedrag is gebaseerd op de haalbaarheidsonderzoeken die in opdracht van de schoolbesturen en de gemeente zijn uitgevoerd. Deze haalbaarheidsonderzoeken geven aan dat er nog nader onderzoek nodig is naar een aantal zaken. Deze intentieovereenkomst – en de daarmee samenhangende nog uit te zoeken zaken (vooral milieuonderzoeken) - moet hier duidelijkheid over geven.

Wijziging omgevingsplannen
Voor beide plannen is een wijziging van het omgevingsplan noodzakelijk. De benodigde procedure kan leiden tot bezwaren en/of vertragingen. Vertraging betekent in veel geval stijging van de kosten door kostenstijging.

Gesprek met de stad
Een brede uitnodiging voor een informatiemoment aan geïnteresseerden en omwonenden volgt zodra kaders en (on)mogelijkheden duidelijk zijn.

Ook gaan we met de regiogemeentes in gesprek over deze plannen én willen we specifieke afspraken maken met betrekking tot onderwijs aan AMV-ers (Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling) uit die gemeenten. Met andere woorden: We maken afspraken tot hoever de gemeente Nijmegen en voCampus deze gemeenten gaan ondersteunen bij onderwijs aan deze specifieke doelgroep.

Financiën
De haalbaarheidsonderzoeken voor voCampus en Conexus hebben uitgewezen dat voor de realisatie van toekomstbestendig nieuwkomersonderwijs er afspraken gemaakt moeten worden over specifiek maatwerk binnen de bestaande doordecentralisatieafspraken (DDC) met Conexus en voCampus. Dit maatwerk zal bestaan uit een éénmalige investering en afspraken over de jaarlijkse DDC-vergoeding.

Voor de éénmalige investering, nu geraamd op € 6,2 miljoen, zal een investering worden voorgesteld bij de begroting 2026-2029.
De afspraken met betrekking tot de jaarlijkse DDC-vergoeding zullen naar verwachting passen binnen de huidige aannames in de begroting van het product Zorgplicht onderwijshuisvesting (deelproduct Onderwijshuisvesting DDC).

De intentieovereenkomst met voCampus gaat ervan uit dat er tot eind dit jaar een budget van ca. € 71.000 excl. btw nodig is voor de vervolgonderzoeken. De afspraak is dat beide partijen 50% betalen. Het programma Onderwijs, taakveld onderwijshuisvesting, kan deze 50% van € 71.000 *1,21 btw = ca. € 42.000 uit de reguliere begroting betalen.

Als de investeringsclaim niet wordt toegekend bij de vaststelling van de begroting 2026-2029 zal er geen definitieve maatwerkovereenkomst komen voor het nieuwkomersonderwijs en gaan we door met de huidige werkwijze (zie probleemanalyse).

Vervolg
Twee werkgroepen gaan aan de slag om de definitieve maatwerkafspraken op te stellen en de verdere benodigde onderzoeken op te starten. De werkgroepen bestaan uit vertegenwoordigers van Conexus, voCampus en de gemeente. Het streven is om eind dit jaar tot definitieve maatwerkafspraken doordecentralisatie over nieuwkomersonderwijs te komen. Hierna kunnen de (bouw)voorbereiding en de wijziging van de omgevingsplannen gestart worden. Voor het PO (Bloemberg) geldt start realisatie begin 2027, voor het VO (Pontem College) is de planning start realisatie medio 2027.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift	H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlage:
- Huisvestingsonderzoek het Pontem College d.d. 27 maart 2025